

Armoede- en schuldenbeleid Kerkrade

Raadsinformatiesessie - 18 juni 2024

Programma

- Planning beleidsplan
- Terugblik
- Landelijke ontwikkelingen
- Vooruitblik

Planning beleidsplan 2025-2027

- College: september
- Raad: december
- Inwerkingtreding: 1-1-2025

Evaluatie

- 2019 Beleidsplan
- 2020 Uitvoeringsplan
- 2021 1e evaluatie
- 2022 2e evaluatie
- 2023 3e evaluatie = eindevaluatie

Beleidsplan 2020-2023/4

1. Vroegsignalering en preventie
   - Vroeg Eropaf
   - Geldwijzerwinkel
   - Bevorderen gebruik voorzieningen
2. Redzaamheid versterken
   - Schuldhulpmaatje
   - Sociaal raadslieden
   - Omgekeerde toets
   - Online zelfhulp
3. Inkomensondersteuning
   - SCA, collectieve zorgverzekering, IIT, bijzondere bijstand, etc.
   - Voedselbank, kledingbank, ruilwinkels, etc.
4. Schuldhulpverlening
   - Intake naar KBL, introductie quick scan
   - Integrale aanpak
   - Saneringskredieten
5. Aanpak kinderarmoede
   - Kindpakket (SCA, Leergeld, Jeugdfonds Sport & Cultuur Limburg, Spelend Kind, etc.)

Meetbare doelstellingen

1. Uitvoeringsplan Kerkrade: 38 indicatoren
2. In het landelijke project Datadelen armoede en schulden worden afspraken gemaakt om hulpverlening bij armoede en schulden op uniforme wijze en met minimale administratieve lasten te registreren.

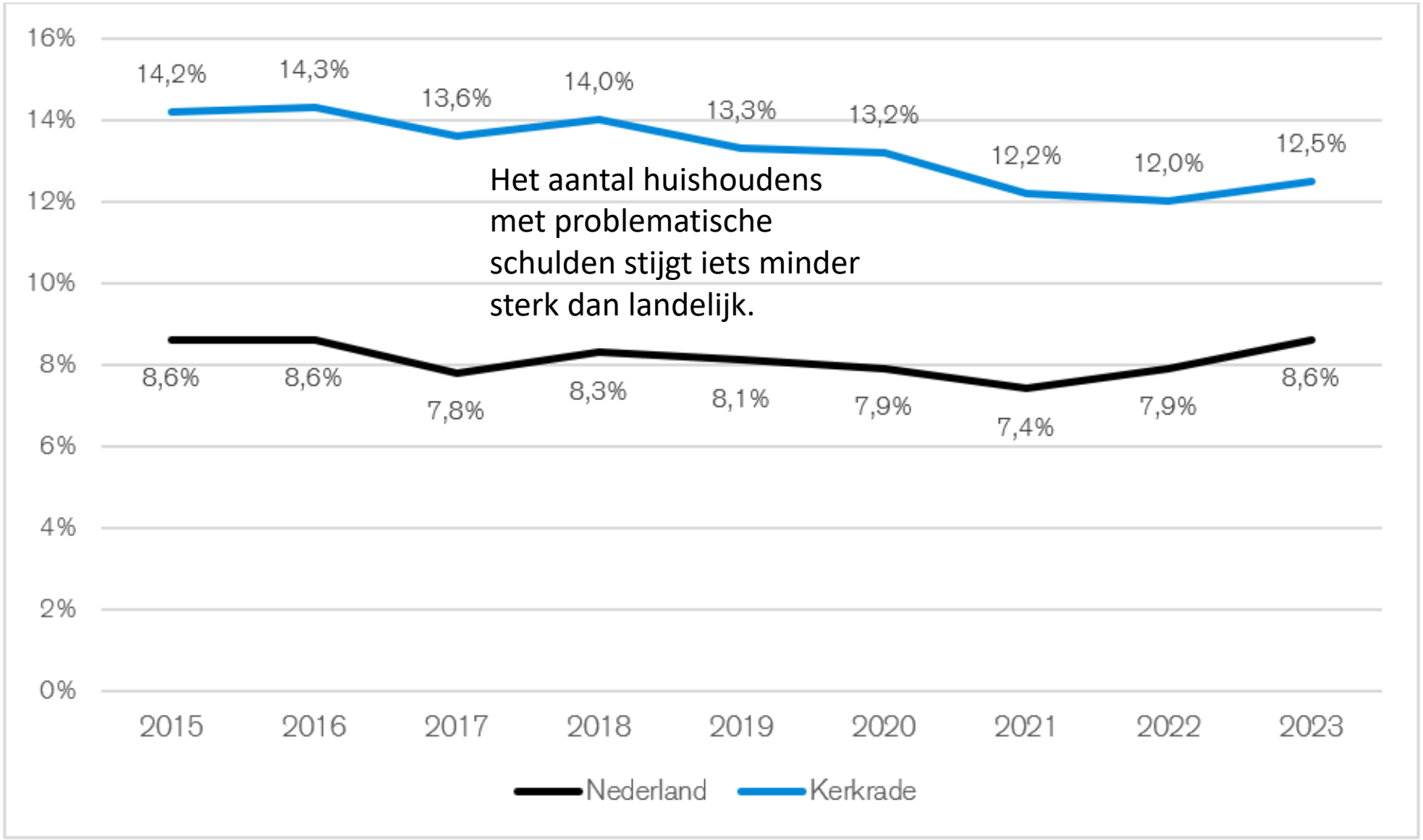

Hoofdlijnenakkoord

1. Verbetering gemeentelijke schuldhulp wordt doorgezet, met focus op aanpak bij de bron.
2. Niet verder nivelleren. Geen structurele verhoging minimumloon en bijstand. Lastenverlichting op arbeid. Knelpuntenaanpak en extra middelen voor specifieke groepen onder bestaansminimum, onder wie werkenden.
3. (Kinder-)armoedecijfers komen niet uit boven referentiejaar 2024.
4. Eigen risico verlaagd naar €165 in 2027. Afschaffing tegemoetkoming arbeidsongeschikten.
5. Voorbereiding hervorming toeslagen- en belastingstelsel.
6. Verbod op voorrang bij toewijzing sociale huurwoningen aan statushouders. Nieuwbouw minimaal 30% sociale huur. Beperkte stijging sociale huur.
7. Lagere energiebelasting (voordeel bij gemiddeld verbruik loopt op tot €50 p.j. in 2030).
8. Hoger kindgebonden budget.
9. Hogere huurtoeslag.
10. Budget voor bijstand met €100 miljoen verlaagd.
11. Recht op vergissen. Enkele fout kan niet langer een burger diep in de problemen duwen.
12. Aanmanings- en incassokosten overheid fors omlaag.

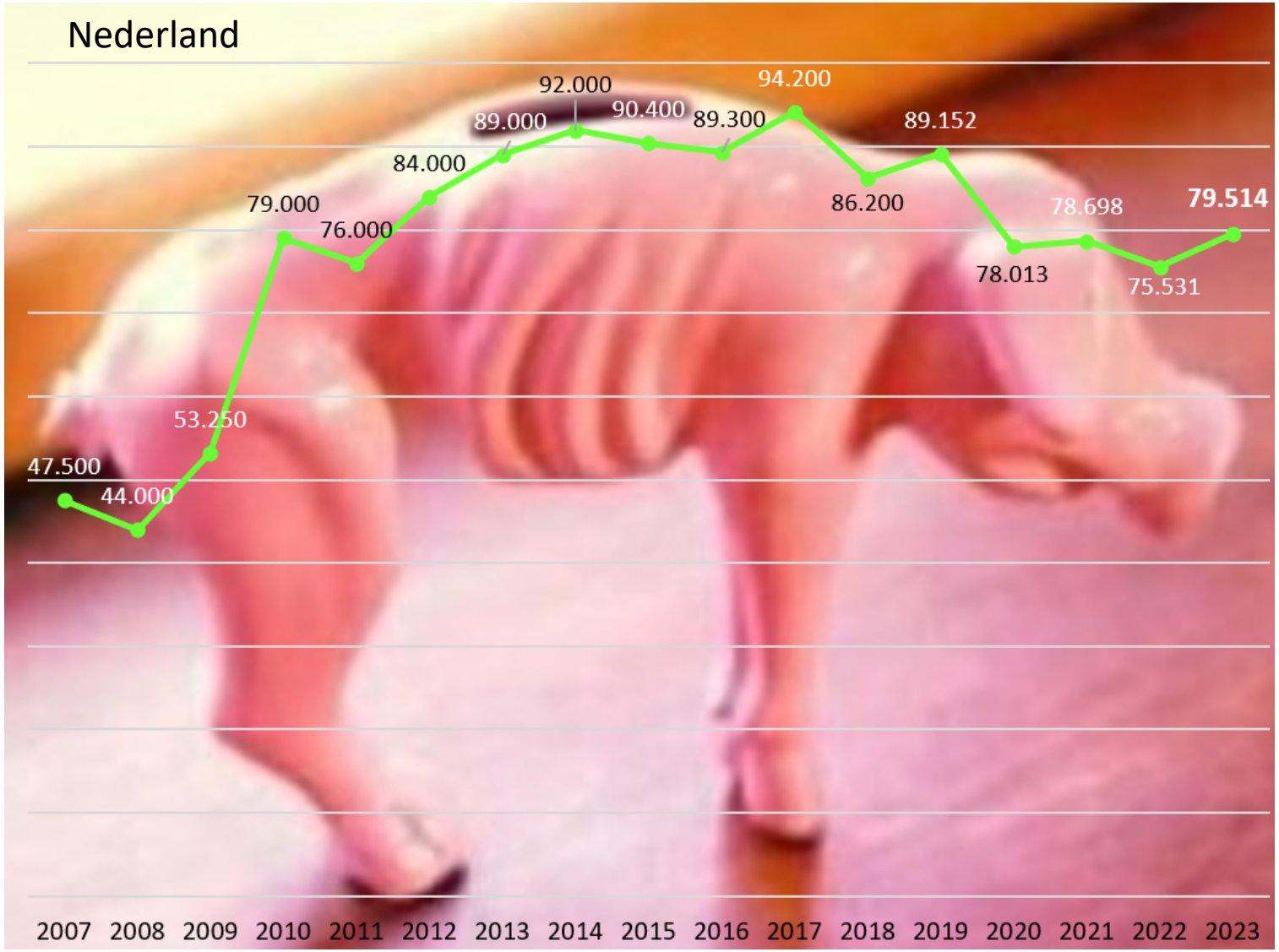
Niets nieuws over gemeentelijk armoede- en schuldenbeleid.

Huishoudens met geregistreerde problematische schulden

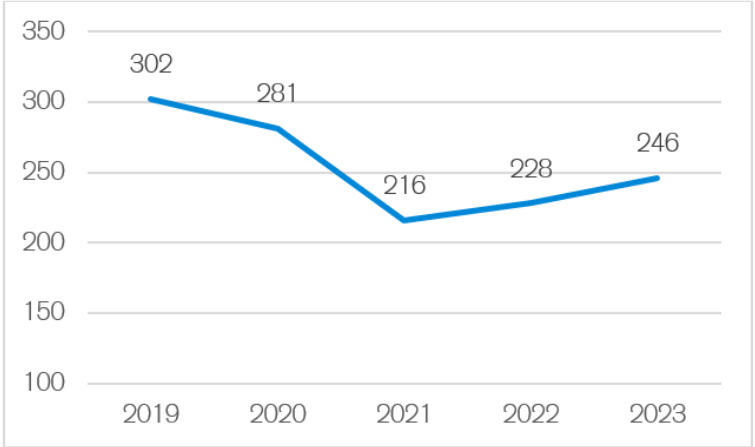

Het aantal huishoudens met problematische schulden stijgt iets minder sterk dan landelijk.

Aanmeldingen schuldhulpverlening

Kerkrade

In 2019 intakefase en ketenregie overgedragen aan KBL. Impuls en KBL positief over gezamenlijke quick scan en intensievere samenwerking op andere vlakken.

Schuldhulpverlening

1. Na doorlooptijd tussen aanmelding en **intakegesprek** voor schuldhulpverlening is opgelopen tot 18 dagen. Dat is niet binnen de beoogde 2 weken, maar wel binnen de wettelijke 4 weken. De uitval in deze fase is iets afgenomen.
2. De meeste **beschikkingen** voor schuldhulpverlening worden afgegeven binnen de in de verordening vastgestelde 4 weken. Het overige deel wordt afgegeven binnen de wettelijke termijn van 8 weken.
3. Het **slagingspercentage** van schuldregelingen is toegenomen. Schuldregelingen worden vaker getroffen met een saneringskrediet, zoals beoogd.
4. Behoefte aan specifieke aanpak voor **jongeren** met schulden.

Preventie en vroegsignalering

- De Geldwijzerwinkel wordt goed bezocht
- Activiteitenplan mag nog meer een gezamenlijk plan van ketenpartners worden
- De Voorzieningenwijzer wordt goed gebruikt
- Veel mensen bereikt met vroegsignalering

Basisdienstverlening schuldhulpverlening

	Alle gemeenten:
In beeld	Gebruiken registratiesysteem om samenwerking tussen verschillende hulpverleners te versterken en om doorgeleiding naar professionele SHV te bevorderen
In contact	Faciliteren aanmelding SHV zonder drempels voor burger met problematische schulden (zonder veel papierwerk)
In gesprek	Gebruiken bewezen instrument voor systematische intake en triage bij problematische schulden, zodat het individuele verhaal in beeld komt en er op maat van de inwoner gewerkt kan worden
	Hebben hulpaanbod toegespitst op specifieke groepen met problematische schulden (bijv. ondernemers, jongeren, huizenbezitters, andere culturele actergrond), zodat op maat op bepaalde kenmerken wordt ingespeeld
	Hanteren maximale doorlooptijden (ook schuldeisers) per processtap
	Starten begeleiding vanaf eerste gesprek
Rust & overzicht	Geven beschikking af met plan van aanpak op basis van triage via bewezen aanpak voor alle hulpvragers waarvoor na 1e gesprek meer dan enkel advies nodig is, zodat inwoner vanuit rust het proces in kan stappen • Incl. begeleiding- en nazorgplan o.b.v. intrinsieke doelstelling en breed toekomstperspectief hulpvrager, vanaf start hulptraject en indien noodzakelijk inzet budgetcoaching, budgetbeheer of schuldenbewind door professionals • Procesoverzicht met volgende contactmomenten aangepast op hulpvrager
	Zijn aangesloten op VISH (deurwaarders doorgeven of iemand schuldhulp krijgt) en landelijke schuldenpauzeknop
	Bieden een begeleidingstraject aan. Onderdeel hiervan is financiële begeleiding op maat (coaching, training, ondersteuning, budgetbeheer, bewind) waarbij wordt gekeken wat iemand nodig heeft.
Plaatje compleet & perspectief	Zijn aangesloten op Schuldenknooppunt (platform voor gegevensuitwisseling in de schuldhulp), zodat de ontzorgingsplicht wordt vervult en zo snel mogelijk naar een schuldenovereenkomst gewerkt kan worden
	Bieden standaard saneringskrediet aan met aflostermijn van 18 maanden en afloscapaciteit berekend obv VTLB
Met vertrouwen toekomst tegemoet	Evalueren en herzien plan van aanpak met evt. aangepast aanbod begeleiding en nazorg a.d.h.v. meetinstrument
	Nemen bij terugval altijd persoonlijk contact op met de hulpvrager
	Toetsen vroegsignalen op afgeronde schuldtrajecten in eerste zes maanden na afronding traject
	Bieden begeleidingstraject aan inwoners die WSNP-traject gaat volgen afgestemd met de schuldenbewindvoerder
Algemeen	Tekenen Convenant Lokale Overheid en volgen op. Helpt gemeenten met efficiënter minnelijk traject.

Wijzigingen Msnp en Wsnp (2023)

1. De standaard looptijd van de Wsnp wordt verkort van 3 naar 1,5 jaar. In afwijking daarvan kan de rechter de termijn op ten hoogste 3,5 jaar (was 5 jaar) stellen als de aard van de schulden daartoe aanleiding geeft of de schuldenaar niet aan al zijn uit de schuldsaneringsregeling voortvloeiende verplichtingen kan voldoen (amendement Kathmann c.s.).
2. De tijd die verloopt in het minnelijke traject wordt afgetrokken van de periode die nog wacht in het Wsnp-traject (Amendement Kathmann en Maatoug).
3. De termijn voor de goede trouw-toets wordt teruggebracht naar 3 jaar. Nu geldt nog dat een schuldenaar in de 5 jaar voorafgaand aan de indiening van zijn toelatingsverzoek te goeder trouw moet zijn geweest ten aanzien van het ontstaan en onbetaald laten van zijn schulden. Lees meer hierover in de Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel.
4. De 10-jaarstermijn wordt geschrapt. Op dit moment mag iemand na een Wsnp-traject 10 jaar lang niet opnieuw in de Wsnp (amendement Kat c.s.).
5. Als bij voorbaat duidelijk is dat een minnelijke regeling niet gaat lukken, kun je direct een Wsnp-verzoek indienen (amendement Kat c.s.).

Schuldenbewind

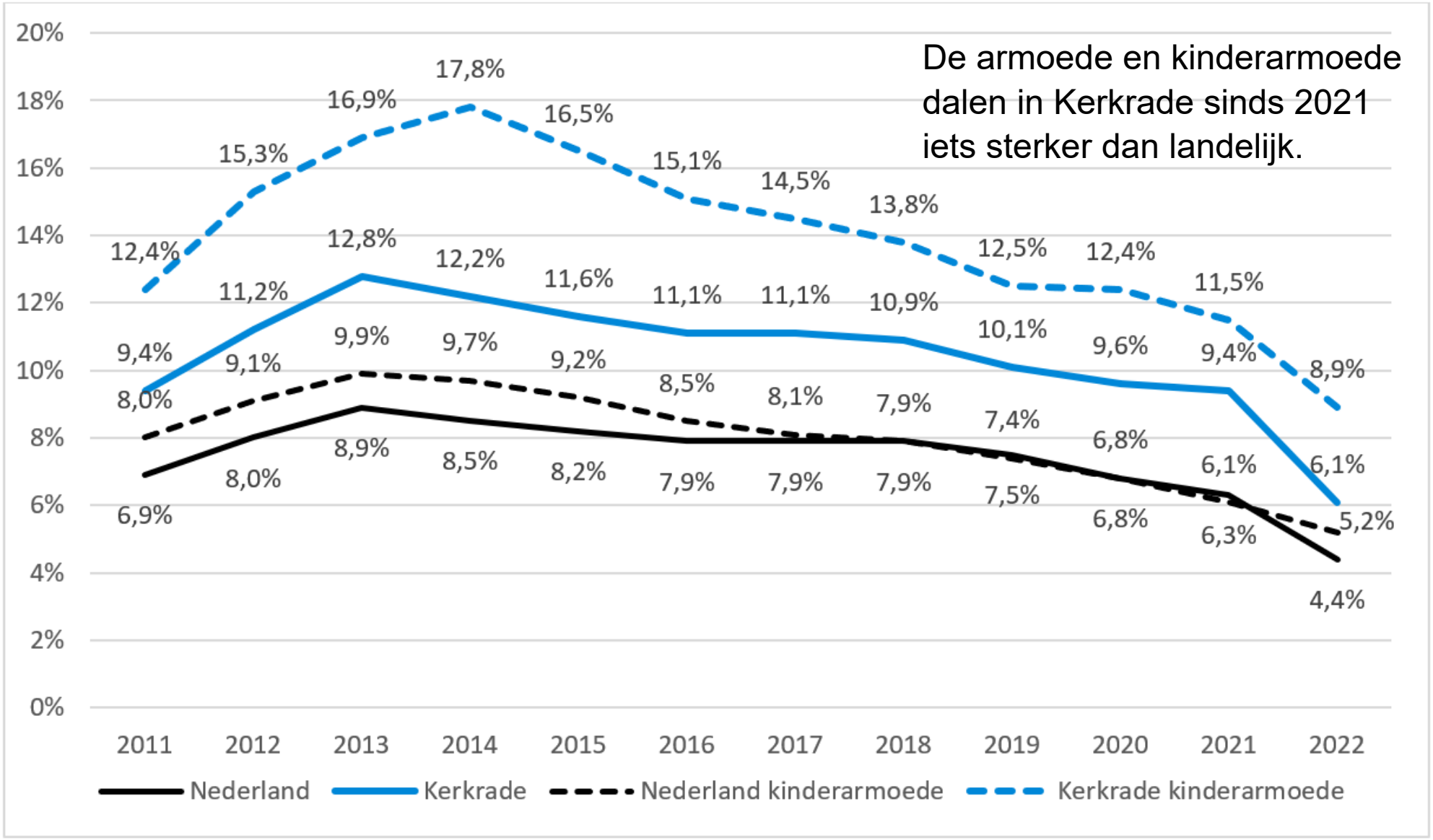
- Geen directe bekostiging door het rijk.
- Vervallen grondslag problematische schulden en/of verkwisting?
- Kerkrade geeft nog steeds relatief veel bijzondere bijstand uit aan beschermingsbewind. Het aandeel is sinds 2019 wel wat gedaald.

Kabinetsreactie onderzoek bekostiging en beloning van beschermingsbewind bij schulden (28 maart ‘24)

Schuldpauzeknop

(Kinderen in) huishoudens met inkomen tot 110% sociaal minimum

Gebruik minimaregelingen

	2019	2020	2021	2022	2023	2024 Q1
Individuele inkomenstoeslag	1.064	957	1.042	1.221	1.047	
SCA	2.254	2.145	2.583	4.223	3.908	
Leergeld (a)	852	675	883	1.099	1.261	678
Jeugdfonds Sport (a)	416	367	318	434	553	118
Jeugdfonds Cultuur (a)	116	89	69	74		
Collectieve zorgverzekering (b)				244	240	256
Kwijtschelding belastingen (c)	€ 909.925	€ 861.590	€ 944.592	€ 922.308	€ 868.610	

a) Het gaat hier om unieke kinderen. Per kind kunnen meerdere aanvragen worden gedaan.
b) Cijfers 2019-2021 niet beschikbaar/vergelijkbaar i.v.m. over gang naar nieuw systeem). Toekenning gebeurt in het begin van het jaar, vandaar dat 2024 ook al is weergegeven.
c) Totaal kwijtgescholden bedrag.

Minimaregelingen

- Energietoeslag goed gebruikt
- Armoedebeleid Kerkrade is relatief ruimhartig
- Tegengaan niet-gebruik blijft aandachtspunt
- Onderzoek mogelijkheden stadspas

Bijzondere bijstand

In 2019, 2020 en 2021 verstrekte de gemeente gemiddeld € 43, € 44 respectievelijk € 57 aan bijzondere bijstand per inwoner. Dat is € 12, € 12 respectievelijk € 23 meer dan landelijk gemiddeld. In 2022 verstrekte Kerkrade € 175 per inwoner, landelijk was dat bijna € 100. De bedragen zijn in 2022 fors hoger in verband met de energietoeslag, die wordt gerekend tot de bijzondere bijstand (Bron: benchmark). Benchmarkcijfer 2023 is nog niet bekend.

Wijziging Participatiewet (voorstel)

1. Verruiming bijverdiengrenzen
2. Afwijken van principe aanvraagdatum = ingangsdatum
3. Verrekenen inkomsten o.b.v. polisadministratie
4. Bufferbudget
5. Simpele verrekening vakantiegeld
6. Eenvoudige aanvraagprocedure
7. 4-weken-zoektermijn voor jongeren wordt kan-bepaling
8. Giften en incidentele hobbymatige verkoop vrijgesteld
9. Harmoniseer bijzondere bijstand aan jongeren wanneer ouders niet in beeld
10. Mogelijkheid tot verlening categoriale bijzondere bijstand
11. Gemeenten mogen activiteiten maatschappelijke participatie verplichten
12. Bijstand afstemmen op individuele omstandigheden

Wetsvoorstel proactieve dienstverlening

Het kabinet wil de *Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen* aanpassen zodat o.a. gemeenten kunnen onderzoeken wie een onbenut recht op bijvoorbeeld een minimaregeling zou kunnen hebben. Vervolgens kan de gemeente deze mensen hierover persoonlijk informeren. Het voorstel bevat een opt-out mogelijkheid voor mensen die niet benaderd willen worden. Het wetsvoorstel regelt *niet* dat gemeenten ambtshalve kunnen gaan toekennen.

Internetconsultatie (tot 22 maart jl.)

Vragen?